

Õppeaine	Makromajandus
<p>Õppeaine kirjeldus, sh lõimingu põhimõtted kursuste vahel ja aineüleselt, hindamise erisused</p>	
<p>Makromajanduse kursus kuulub majandusõpetuse valdkonda ning seda õpetatakse mahus 35 tundi. Kursus tugineb mikromajanduse teadmistele ning käsitleb majandust tervikuna riigi ja maailmamajanduse tasandil. Õppe keskmes on majanduse üldnäitajate analüüs, riigi roll majanduses, majanduspoliitika meetmed ning rahvusvahelised majandussuhted.</p> <p>Õpilased analüüsivad riigieelarve kujunemist, maksusüsteeme ja nende mõju majandusele, fiskaal- ja monetaarpoliitika toimimist ning majanduse tsüklilisust. Käsitletakse töötuse, inflatsiooni ja majanduskasvu seoseid ning võrreldakse riike erinevate makromajanduslike näitajate alusel. Rahvusvahelise majanduse teemade raames käsitletakse suhtelist ja absoluutset eelist, spetsialiseerumist, globaliseerumist, kaubanduspiiranguid ning valuutakursside mõju ekspordile ja impordile.</p> <p>Kursus toetab õpilaste analüütilise mõtlemise, kriitilise hindamisoskuse ning ühiskondliku teadlikkuse kujunemist. Õppes kasutatakse andmeanalüüsi, arutelusid, juhtumiuuringuid ja praktilisi arvutusülesandeid.</p> <p>Lõiming kursuste vahel</p> <p>Makromajandus tugineb mikromajanduse kursusel omandatud teadmistele turumehhanismidest, nõudlusest ja pakkumisest ning ettevõtte tasandi otsustest. Kui mikromajandus keskendub üksikute majandussubjektide käitumisele, siis makromajandus laiendab käsitluse riigi ja maailmamajanduse tasandile, võimaldades õpilasel näha seoseid üksikotsuste ja majanduse üldiste arengusuundade vahel.</p> <p>Aineülene lõiming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matemaatika – protsentarvutused, indeksid, reaalsed ja nominaalsed näitajad, majandusandmete tõlgendamine. • Ühiskonnaõpetus – riigi toimimine, avalik sektor, poliitikakujundamine. • Geograafia – maailma regioonide arenguerinevused, ressursijaotus ja globaliseerumine. • Ajalugu – majanduskriisid, majanduse tsüklilisus ajaloolises perspektiivis. • Informaatika – statistiliste andmete otsimine, töötlemine ja visualiseerimine. <p>Hindamise erisused</p> <p>Hindamine toimub eristavalt (A–F) vastavalt kooli hindamisjuhendile. Hindamisel kasutatakse nii kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist. Kursuse jooksul viiakse läbi kontrolltöid ja praktilisi analüüsiülesandeid.</p> <p>Hinnatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • majandusmõistete ja -seoste mõistmist; • arvutusoskust (nt reaalsed ja nominaalsed näitajad, maksud, majandusnäitajad); • andmete analüüsi ja tõlgendamise oskust; • argumenteerimis- ja arutlusoskust; • oskust seostada teooriat aktuaalsete majandusprotsessidega. <p>Hindamisel pööratakse tähelepanu terminoloogia korrektsusele, analüüsi loogilisusele ning järelduste põhjendatusele.</p>	

Kursuse erisused

- Kursus eeldab mikromajanduse läbimist.
- Õppes kasutatakse aktuaalseid majandusandmeid ja meediakajastusi.
- Õpilased analüüsivad Eesti ja Euroopa Liidu majandusnäitajaid.
- Hindamisel pööratakse eritähelepanu analüüsi sügavusele ja argumenteeritusele.
- Kursus toetab ettevalmistust riigeksamiteks ja majandusalasteks edasiõpinguteks.

Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane mõistab valitsuse rolli majandusringluses ning analüüsib riigi majanduspoliitika mõju majanduslikule stabiilsusele, sotsiaalsele turvalisusele ja riigikaitsele. Ta arutleb riigieelarve kujunemise, maksusüsteemide ning tulude ümberjaotamise üle, oskab nimetada ja arvutada erinevaid makse ning hinnata nende mõju üksikisikule ja majandusele tervikuna. Õpilane mõistab raha väärtuse muutumise põhjuseid ja tagajärgi, selgitab fiskaal- ja monetaarpoliitika olemust ning analüüsib majanduse tsüklilisust ajaloolises ja tänapäevases kontekstis.

Ta võrdleb riike erinevate majandusnäitajate, nagu SKP, töötus ja inflatsioon, alusel ning teeb nende põhjal põhjendatud järeldusi majandusliku arengu iseärasuste kohta. Õpilane selgitab suhtelise ja absoluutse eelise põhimõtteid, analüüsib rahvusvahelise kaubanduse rolli ning raha vahetuskursi mõju ekspordile ja impordile. Ta mõistab maksebilansi olemust, tunneb maailma regioonide majandusliku arengu erinevusi ning analüüsib kaubanduspiirangute, globaliseerumise ja rahvusvaheliste majandusprotsesside mõju nii üksiktarbijale, ettevõtetele kui ka riikidele tervikuna.

Kursus 1 õpitulemused ja õppesisu, konkreetsed lõimingu näited ja kõik erisused, mis on konkreetse kursusega seotud.**Õpitulemus:**

Teab ja tunneb

- makromajanduslikke põhinäitajaid (SKP, inflatsioon, töötus, maksebilanss);
- riigieelarve tulude ja kulude struktuuri;
- maastrichti kriteeriumid;
- otseseid ja kaudseid makse ning maksusüsteemide põhitüüpe: regressiivsed, progressiivsed ja proportsionaalsed;
- fiskaal- ja monetaarpoliitika põhimõtteid;
- suhtelise ja absoluutse eelise teooriat;
- kaubanduspiiranguid (tollimaksud, kvoodid, dumping, mittetariifsed tõkked);
- valuutakursi ja rahaturu toimimise aluseid.
- Philipsi ja Lorenzi kõverad, Gini koefitsient;
- elatustase Big Mac indeksi abiga

Õppesisu:

1. Valitsuse roll majanduses
 - Majandusringlus
 - Riigieelarve tulud ja kulud
 - Eesti riigieelarve
 - Maksusüsteemid ja maksupoliitika
 - Otsesed ja kaudsed maksud
2. Raha ja rahapoliitika
 - Raha funktsioonid
 - Rahamassi kujunemine
 - Eesti Pank ja Euroopa Keskpang
 - Fiskaal- ja monetaarpoliitika
 - Inflatsioon ja raha väärtuse muutumine

<p>Mõistab ja selgitab</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsuse rolli majandusringluses ja hüvede ümberjaotamises; • turu- ja segamajanduse erinevused. Plaani- ja tavamajanduse süsteemid; • maksupoliitika mõju majanduskasvule ja sotsiaalsele turvalisusele; • majanduse tsüklilisuse põhjuseid ja tagajärgi. kasv ja buum ning langus ja retsessioon; • inflatsiooni ja töötuse vastastikuseid seoseid; • raha väärtuse muutumise mõju tarbijatele, ettevõtetele ja riigile; • globaliseerumise mõju riikide majandusarengule. <p>Rakendab</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvutab reaalseid ja nominaalseid näitajaid; • analüüsib riigieelarve struktuuri ja Maastrichti kriteeriume; • tõlgendab majandusandmeid tabelite ja graafikute põhjal; 	<p>3. Majandustsüklid ja majandusnäitajad</p> <ul style="list-style-type: none"> • SKP ja selle arvutamine • Reaalsed ja nominaalsed näitajad • Töötus ja inflatsioon • Tarbija hinnaindeks • Majanduse tsüklilisus <p>4. Rahvusvaheline majandus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suhteline ja absoluutne eelis • Spetsialiseerumine ja globaliseerumine • Eksport ja import • Valuutaturg ja vahetuskurs • Ostujõu pariteet • Maksebilanss • Kaubanduspiirangud • Rahvusvahelised majandusorganisatsioonid • Maaailma regioonide arenguerinevused
<p>Analüüsib ja hindab</p> <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb riike makromajanduslike näitajate alusel; • analüüsib valuutakursi muutuse mõju ekspordile ja impordile. <p>Analüüsib ja hindab</p> <ul style="list-style-type: none"> • valitsuse majanduspoliitika tõhusust erinevates majandustsükli faasides; • kaubanduspiirangute mõju üksiktarbijale, ettevõtetele ja riikidevahelistele suhetele; • maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja arenguerinevusi; • rahvusvahelise kaubanduse eeliseid ja riske; • majanduspoliitiliste otsuste pikaajalist mõju jätkusuutlikkusele. • selgitab maksebilansiolemust; • tunneb maailma regioonide majandusliku arengu iseärasusi ja erinevusi; • teab mitmesuguseid kaubanduspiiranguid: tollimaks, kvoodid, tollivälised kaubandustõkked, embargo, dumping ja 	<p>Konkreetsed lõimingu näited</p> <p>Matemaatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • protsentarvutused inflatsiooni ja SKP muutuse arvutamisel; • reaalse ja nominaalse SKP võrdlus; • maksukoormuse arvutamine. <p>Geograafia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maailma regioonide arengutaseme võrdlemine; • ressursside ja kaubavoogude analüüs. <p>Ajalugu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ülemaailmsete majanduskriiside analüüs; • Euroopa Liidu kujunemine ja majandusintegratsioon. <p>Ühiskonnaõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • riigi roll poliitikakujundamises; • sotsiaalpoliitika ja tulude ümberjaotamine. <p>Arvuti töövahendina:</p>

<p>analüüsib kaubanduspiirangute mõju üksiktarbijale ja ettevõtetele nii koduriigis kui ka teistes riikides.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Statistikaameti ja Eurostati andmete kasutamine;• andmete visualiseerimine diagrammide ja graafikutena.
--	--